

HIV

Ursprunglig version: 2016-12-13

Reviderad senast: 2021-12-07

Ändrad senast: 2023-03-14

Egenvård

Hivinfektion och aids orsakas av ett virus, som överförs via kroppsvätskor, framför allt blod, t.ex. via orena kanyler eller annat material som används vid injicering av droger. Även vid sexuella kontakter samt mor till barn under graviditet, förlossning och amning kan smitta överföras. Blod och andra kroppsvätskor kan vara smittsamma för andra under mycket långa tider om man inte får behandling. Hiv smittar inte vid sociala kontakter som handslag, kramar etc.

Några veckor efter smittifallet får den som smittats av hiv en primärinfektion som för en del kan ge symtom. Symtomen kan vara lindriga och snabbt övergående med en period av feber, ont i halsen, svullna lymfkörtlar och ibland även utslag. Andra märker ingenting. Det kan dröja flera år från smittifallet tills man blir sjuk.

Kondom skyddar mot hiv vid slidsamlag, analsamlag eller munsex. Den största risken vid munsex finns om du får sperma i munnen.

Om den hivinfekterade personen har en välinställd behandling bedöms smittriskerna vid vaginala och anala samlag minimala.

Symtomfri hivinfektion leder nästan aldrig till någon begränsning i yrkesverksamhet för den som har hiv.

Med hivbehandling kan man leva ett långt liv utan att utveckla aids med hjälp av effektiva läkemedel (s.k. bromsmedicin), men läkemedlen måste tas regelbundet utan avbrott.

Testa dig alltid om du misstänker att du kan ha fått hiv. Du bör genomgå provtagning om du:

- har delat injektionsverktyg
- har fått blodtransfusion utomlands (utomnordiska länder)
- är man och haft sex med annan man.

Det är viktigt att testa dig för att du ska kunna få behandling och för att undvika att du sprider viruset vidare. Att testa sig är alltid gratis på alla mottagningar, och du kan testa dig anonymt.

Hiv omfattas av Smittskyddslagen.

Patientinformation

1177.se om hiv och aids

[Hiv idag](#)

[Umo.se](#) om hiv/aids

[Om hiv och graviditet från Infpreg](#)

[Noaks ark](#) [Podd: HIV i familjen](#)

[HIV Sverige](#) [Barnhivcentrum](#)

Primärvård

Provtagning rekommenderas:

- Patienten ber om provtagning
- Delat spruta med annan person
- Misstanke pågående drogberoende
- Sexuell partner med känd hiv, missbruk eller från land med hög förekomst av HIV
- Sexuell kontakt mellan män
- Blodtransfusion utomlands (ej nordiska länder)
- Patienten kommer från land med hög förekomst av HIV. Överväg utifrån anamnes samtidig provtagning för t ex STI, hepatit mm, se [vägledning](#).

Provtagningsanvisningar S-HIV 1+2, ag+ak

OBS! Provtagning ej tillförlitlig förrän 6 veckor efter smittoöverföring. Ta 0-prov samt nytt prov efter 6 veckor.

Provsvar negativt

Provsvar positivt

Hiv neg = Ej påvisad (om tillräcklig tid gått efter smittotillfälle)

Preventionssamtal med patienten som har riskbeteende. I förekommande fall dela ut

[Smitta vid intra-venöst missbruk](#) och/eller rekommendera [1177 om sexuellt överförbara infektioner](#)

Gravida provtas obligatoriskt. [Handläggning vid provtagning för hiv på ungdoms- eller barnmorskemottagning i RVN](#)

[Hepatit B och C, Hiv och Syfilis - handläggning i vårdkedjan MHV/BB/ Barnklin/BHV](#)

OBS! Kostnadsfri vaccination mot hepatit A och hepatit B hos person som injicerar droger samt hos män som har sex med män (MSM). Kostnaden kan faktureras Smittskyddsenheten.

Laboratoriemedicin Sundsvall utför konfirmerande analys (i undantagsfall skickas provet till KS)

Konfirmerande prov negativt

Konfirmerande prov positivt

Akut remiss till specialistklinik

Alla med positivt verifierade svar informeras snarast av läkare/ barnmorska/sjuksköterska på provtagande enhet om svaret. Den som ger beskedet tar telefonkontakt med infektions- eller barn dagjour, och ser till att transport ordnas till infektions- eller barnklinik (v b sjukresa).

- till **infektionsklinik** om ≥ 18 år
Vid tolkbehov ange språk.

- till **barnklinik**
- om ålder <18 år
Vid tolkbehov ange språk.

Specialistvård

Alla kliniker

- Provtagning enligt kriterier för primärvård.

Infektionsklinik

- Förväxlingsprov tas
- Kliniska kontroller och ställningstagande till behandling
- Smittspårning om ej utförd på annan klinik

- [Smittskyddsanmälan via SmiNet](#)

inom 2 dygn, dokumenteras i journal inkl. givna förhållningsregler.

Råd och stöd till pat. Info och förhållningsregler finns i [Smittskyddsblad för läkare](#) och för [patient på svenska](#) samt för patient på [vissa andra språk](#) (klicka på knappen "Svenska").

[Patientinformation vid välinställd HIV-behandling.](#)

Aktivera Uppmärksamhetsinformation i NCS Cross genom att skriva under sökordet "Blodsmitta".

Barn- och ungdomsklinik

- Förväxlingsprov tas
- Kliniska kontroller och ställningstagande till behandling
- Smittspårning om ej utförd på annan klinik

- [Smittskyddsanmälan via SmiNet](#)

inom 2 dygn, dokumenteras i journal inkl. givna förhållningsregler.

Råd och stöd till pat. Info och förhållningsregler finns i [Smittskyddsblad för läkare](#) och för [patient på svenska](#) samt för patient på [vissa andra språk](#) (klicka på knappen "Svenska").

Aktivera Uppmärksamhetsinformation i NCS Cross genom att skriva under sökordet "Blodsmitta".

[Anmälan via SmiNet](#) vid

- Utebliven patient
- Brott mot förhållningsregler inklusive avbruten läkarkontakt
- Avflyttning
- Byte av behandlande läkare

Smittskyddsenheten

"Paragrafärenden"

Handläggning enl interna rutiner. Meddelande till anmälande läkare när ärendet avslutats.

Fördjupning Asylhälsovård: [Hälsundersökning](#) [Blodsmitta](#)

Folkhälsomyndigheten: [Hälsofrämjande och förebyggande arbete med hepatit och hiv för personer som injicerar droger](#) [Uppföljningstid efter hiv exposition](#)

[Smittsamhet vid behandlad och obehandlad HIV infektion](#)

OBS! Finns barn som far illa? [Orosanmälan till Socialtjänst](#)

[Sexuellt överförbara infektioner - handläggning på ungdomsmottagningar och barnmorskemottagningar i Västernorrland](#)